

Alimentació i begudes a Catalunya

Juliol de 2020

Píndola sectorial

ACCIÓ

**Generalitat
de Catalunya**

Alimentació i begudes a Catalunya: Píndola sectorial

ACCIÓ

Generalitat de Catalunya

Els continguts d'aquest document estan subjectes a una llicència Creative Commons. Si no se n'indica el contrari, se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi l'autor, no se'n faci un ús comercial i no se'n distribueixin obres derivades. Podeu consultar un resum dels termes de la llicència a: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

L'ús de les marques que apareixen en aquest document es limita a un propòsit informatiu. Les marques que s'esmenten en aquest document són marques registrades de l'empresa, organització o entitat propietàries i no pertanyen a ACCIÓ. Aquesta és una representació parcial i il·lustrativa, és possible que hi hagi altres empreses, organitzacions o entitats que no s'han inclòs en l'estudi.

Realització

Unitat d'Estratègia i Intel·ligència Competitiva d'ACCIÓ

Prodeca, Promotora dels aliments catalans

Barcelona, juliol de 2020

1. Visió general del sector de l'alimentació i les begudes

2. El sector de l'alimentació i les begudes a Catalunya

3. Oportunitats del sector de l'alimentació i les begudes

1. Visió general del sector de l'alimentació i les begudes

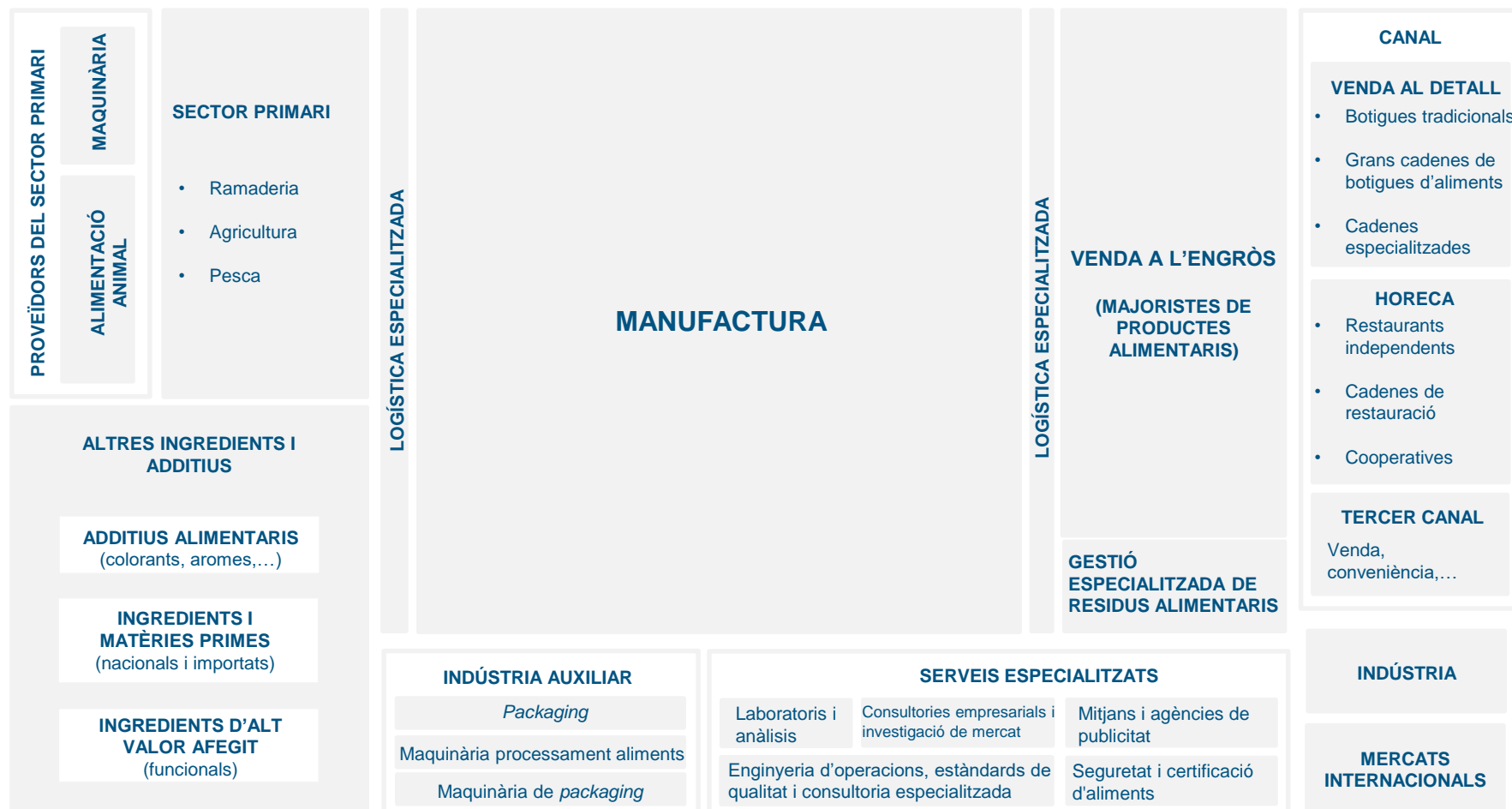

2. El sector de l'alimentació i les begudes a Catalunya

3. Oportunitats del sector de l'alimentació i les begudes

Cadena de valor d'alimentació i begudes

Font: Cluster Development

El sector de l'alimentació i les begudes

- La producció global d'alimentació i begudes es va valorar en **6,5 bilions** d'€ el 2019.
- **La Xina és el primer productor del sector mundial de l'alimentació i begudes** amb un volum de negoci superior al dels cinc països següents sumat.
- **Els Estats Units, el Japó, Alemanya i el Brasil** completen la llista dels 5 dels principals productors d'alimentació i begudes al món.
- **Els Estats Units són el principal exportador** de productes alimentaris i de begudes al món.
- **Alemanya, els Països Baixos, França i la Xina** són els següents **exportadors** mundials de productes alimentaris i de begudes.

Principals productors mundials d'alimentació i begudes per volum de negoci en milers de milions d'€ (2018)

Font: Euromonitor 2019

1. Visió general del sector de l'alimentació i les begudes

2. El sector de l'alimentació i les begudes a Catalunya

3. Oportunitats del sector de l'alimentació i les begudes

Catalunya, destinació de primer nivell per a empreses d'alimentació i begudes

PRIMER SECTOR DE LA INDÚSTRIA CATALANA

- Facturació global de **38.205 M€** i **164.372** empleats.
- Quatre pols d'alimentació i begudes diferenciats a Catalunya (**Lleida, Girona, Tarragona i Barcelona**) amb empreses del sector alimentari i de begudes a diferents nivells de la cadena de valor.
- Sòlid ecosistema d'alimentació i begudes amb **catorze agrupacions i associacions a tota la regió**.

ECOSISTEMA D'INNOVACIÓ PUNTER

- Centres de recerca de primer nivell dedicats a la **innovació tecnològica** en processament d'aliments, a la millora dels hàbits alimentaris i a l'avaluació de la seguretat alimentària.
- Més de 1.500 *start-ups* ubicades a Catalunya, la qual és el centre del 1r *hub* al sud d'Europa (*Eu-Startups 2018*).
- Empreses internacionals com Nestlé tenen els seus centres d'R + D a Catalunya.

INFRAESTRUCTURA DE LOGÍSTICA SUPERIOR

- Una **xarxa logística** que dona servei a **400 milions de consumidors a Europa** i al Mediterrani/l'Àfrica en menys de **48 hores**.
- Infraestructures i serveis específics, com el mercat majorista Mercabarna o el port i l'aeroport de Barcelona, col·laboren conjuntament per consolidar **Barcelona com a eix clau del producte fresc d'Europa i del Mediterrani**.
- El Port de Tarragona manté un **lideratge** indiscutible en el moviment de **productes agroalimentaris**, tant a Espanya com al Mediterrani.

REGIÓ EXPORTADORA LÍDER A ESPANYA

- Un enfocament de comerç internacional i obert. El 2019, el **21,3%** de les exportacions agroalimentàries espanyoles eren catalanes i el **12,4%** de les exportacions catalanes procedien del sector agroalimentari.

Alguns dels exportadors regulars més importants

ELS LÍDERS EN ALIMENTACIÓ I BEGUES TRIEN CATALUNYA

- Catalunya és una ubicació atractiva i líder per projectes en alimentació i begudes d'IED a Europa occidental, **sent la 8a regió en nombre de projectes**.
- A Barcelona hi ha un clima empresarial internacional acollidor; la capital catalana és la cinquena millor ciutat del món per treballar. (*Boston Consulting Group, 2019*).
- La creativitat més avantguardista és el que ha elevat Catalunya i la seva cuina fins a la posició internacional més prestigiosa.

Principals empreses d'alimentació i begudes que inverteixen a Catalunya

Primer sector de la indústria catalana

FACTURACIÓ TOTAL 38.205 M€

SECTOR PRIMARI

4.690 M€
de facturació

57.423
explotacions agrícoles

55.022
empleats

SECTOR DE L'ALIMENTACIÓ I LES BEGUDES

27.940 M€
de facturació

3.922
empreses

88.032
empleats

INDÚSTRIA AUXILIAR

5.575 M€ de
facturació

436
empreses

21.318
empleats

CANALS DE VENDA I DE DISTRIBUCIÓ

FACTURACIÓ

RESTAURANTS

5.502 M€

VENDA AL DETALL

10.486 M€

VENDA A L'ENGRÒS I
INTERMEDIARIS

18.737 M€

EMPRESSES

7.283

2.749

3.162

EMPLEATS

8.382

52.568

42.659

Font: PRODECA. Dades del 2017

Cadena de valor d'alimentació i begudes

Nota: Es tracta d'una representació il·lustrativa parcial de les principals empreses que formen part d'aquest l'ecosistema

Font: Cluster Development

Catalunya destaca per la diversitat dels seus productes

LLEIDA

- **Fruites i verdures**
- **Pinsos preparats per a animals**
- **Productes carnis**
- **Olis i greixos vegetals i animals**
- **Bestiar i productes animals**

GIRONA

- **Productes carnis**
- **Fleca i productes farinosos**
- **Vins i caves**
- **Processament i conservació del peix**
- **Fruites i verdures**

TARRAGONA

- **Vins i caves**
- **Olis i greixos vegetals i animals**
- **Fruites i verdures**
- **Fleca i productes farinosos**
- **Grans, midons i derivats**

BARCELONA

- **Vins i caves**
- **Productes carnis**
- **Fleca i productes farinosos**
- **Fruites i verdures**
- **Grans, midons i derivats**

Nota: el mapa mostra els sectors d'especialització de cada província

Font: EIC (DGI – ACCIÓ) *Catalonia Industry Suppliers*

Un ecosistema de suport per al sector de l'alimentació i les begudes a Catalunya

Fires i congressos

Associacions i clústers

Font: EIC (DGI-ACCIÓ)

Referent d'excel·lència formativa de la indústria de l'alimentació i les begudes

- 12**
Universitats
- 591**
Graus
- 687**
Màsters
- 208.500** estudiants universitaris
- 19.600**
professors universitaris
- 14.914**
investigadors universitaris
- Més de **50** escoles de disseny

Universitats que ofereixen graus i màsters relacionats amb la indústria agroalimentària

Graus en...

- Enginyeria Agrària
- Enginyeria Alimentària
- Enginyeria Agroalimentària
- Innovació i Seguretat Alimentària
- Ciència i Tecnologia dels Aliments
- Ciències Culinàries i Gastronòmiques
- Ciència i Producció Animal

Màsters en...

- Aqüicultura
- Tecnologies Facilitadores per a la Indústria Alimentària
- Begudes Fermentades
- Biotecnologia Alimentària
- Desenvolupament i Innovació d'Aliments
- Protecció Integrada de Cultius
- Qualitat dels Aliments d'Origen Animal

Centres de primer ordre per a estudis de negoci i executius

Font: EIC (DGI – ACCIÓ) a partir de Secretaria d'Universitats

Ecosistema d'innovació punter

Coneguts grups de recerca aplicada i bàsica, que donen suport a la transferència tecnològica, i una completa xarxa de centres científics i tecnològics constitueixen la base del programa de recerca i innovació de Catalunya.

Infraestructures científiques de primer nivell

Sincrotró ALBA,
l'accelerador de partícules més gran del sud d'Europa.

Parc de Recerca Biomèdica,
líder del sud d'Europa en recerca biomèdica.

Centre de Ciències Òmiques (COS),
centre de referència a Europa en ciències òmiques.

L'Institut de Ciències Fotòniques,
una de les institucions de recerca més selectes del món.

MareNostrum (BSC), 3r supercomputador del sud d'Europa.

Instal·lació de proves d'automoció d'**IDIADA.**

GRUPS DE RECERCA I CENTRES TECNOLÒGICS

Aplicacions tecnològiques en el sector de l'alimentació i les begudes

Realitat virtual/realitat augmentada

Intel·ligència artificial

Internet de les coses

Blockchain

Impressió 3D/4D

Nanotecnologia i materials

Robòtica

Ciències òmiques.

EMPRESSES QUE UTILITZEN AQUESTES TECNOLOGIES

Font: EIC (DGI-ACCIÓ)

Barcelona, *hub d'start-ups* més gran del sud d'Europa

Més de 1.500 *start-ups* estan ubicades a Catalunya

95 *start-ups* en el sector *foodtech*

1r *start-up hub*
del sud d'Europa

EU-Startups, 2018

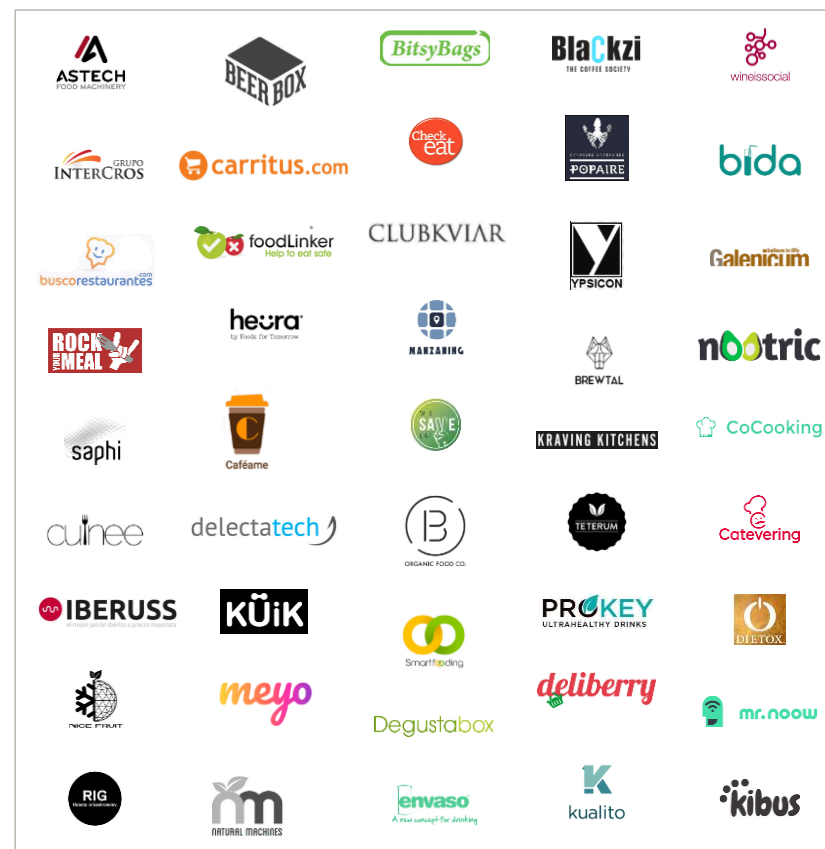
3r *hub* preferit
pels creadors
d'*start-ups*

Startup Heatmap Europe,
2019

5a ciutat europea
en volum
d'inversions
rebudes per a
start-ups

Dealroom, 2019

- El **43%** de les *start-ups* tenen el comerç electrònic i el mercat com a model de negoci; el **29%** recorren al programari com a servei i el **25%** al desenvolupament i la manufactura.
- **3** de cada **4** *start-ups* catalanes han obtingut un suport financer.
- **16.900** llocs de treball relacionats amb les *start-ups* catalanes.
- Les tecnologies que més inversors atrauen són les **TIC (23%)**, **big data (16%)** i **cloud computing (13%)**.

Nota: es tracta d'una representació il·lustrativa parcial de les principals empreses

Font: EIC (DGI-ACCIÓ) segons Barcelona & Catalonia Startup Hub, 2019

Hub logístic integrat

El hub logístic intermodal més gran del sud d'Europa

Catalunya disposa de **dos dels principals ports del Mediterrani**, una **estació de tren d'alta velocitat**, un **reconegut aeroport internacional** i **autopistes connectades amb la resta del sistema viari europeu**.

Ports de primer nivell: Barcelona i Tarragona

- **4 M de passatgers i 95 t en tràfic de mercaderies.**
- Connexió amb **més de 825 ports** de tot el món i amb **100 línies regulars** que connecten directament amb **200 ports** a l'estranger.
- **Els períodes de trànsit marítim curts i l'alta freqüència** dels vaixells redueixen els costos d'estoc.
- El Port de Barcelona és el **3r** més productiu d'Europa.
- El Port de Tarragona ha posat en marxa un pla d'inversions entre el 2019 i el 2022 de més de **160 milions d'euros** per a ampliar la zona d'activitats logístiques.

Barcelona-El Prat, aeroport de referència internacional

- **100 línies aèries que volen a 200 destinacions diferents de 57 països** de tot el món.
- **El Centre de càrrega aèria, amb 47,1 hectàrees**, està integrat en una plataforma logística única a Europa: una superfície d'un radi de **7 quilòmetres** i amb **2.000 hectàrees dedicades a la logística**.
- El 2016, Air Cargo va assolir a Barcelona un volum de trànsit de **132.800 tones**, un **augment del 13%** respecte el 2015 a **causa de la implementació de noves rutes aèries**.

Àmplia infraestructura viària i ferroviària

- Catalunya és la **principal regió europea** en termes de **provisió d'infraestructura viària** de quatre o més carrils (**48,7 km/1.000 km²**).
- **1a** regió espanyola en volum de **transport de càrrega per carretera interregional i internacional**.
- Una **extensa xarxa ferroviària de gairebé 1.800 km que connecta** les principals ciutats de Catalunya amb la resta d'**Espanya i França**, incloent **400 km de ferrocarril d'alta velocitat**.
- Única ubicació a Espanya amb **calibre estàndard per a mercaderies**.

Font: CIMALSA, empresa aèria (2017), Port de Barcelona (2016)

Les empreses catalanes es mengen el món

10.677 M€

Exportacions agroalimentàries (2019)

21,3% vs Espanya
Catalunya és la segona regió exportadora d'agroaliments d'Espanya.

12,4%
Sobre el total de les exportacions catalanes

2.760

Empreses exportadores regulars d'agroaliments (2019)

31,5%
Sobre el total de les empreses exportadores d'agroaliments a Espanya.

PRODUCTES EXPORTATS DE PRIMER NIVELL

PRODUCTES CARNIS

PRODUCTES ALIMENTARIS DE QUALITAT

FRUITES I VERDURES

OLIS VEGETALS I ANIMALS

VINS I CAVES

ALGUNS DELS EXPORTADORS REGULARS MÉS IMPORTANTS

546 filials a l'estranger d'empreses catalanes del sector agroalimentari

EUROPA

AMÈRICA

ÀSIA I OCEANIA

Àfrica i Orient Mitjà:

Nota: mostra parcial i il·lustrativa d'empreses ordenades per facturació de les empreses matrius

Font: EIC (DGI-ACCIÓ) en base a PRODECA, ICEX i IDESCAT

Catalunya, destinació líder per a alimentació i begudes d'IED

Entre el 2015 i el 2019, Catalunya va ser la destinació d'alimentació i begudes principal d'IED a Espanya

Dades del 2015-2019

- Catalunya és la **8a regió d'Europa occidental** en nombre de projectes, la **13a** en matèria de creació d'ocupació i la **8a** en inversió de capital en el sector de l'alimentació i les begudes.
- Les IED tecnològiques a Catalunya representen el **2,7%** dels projectes, el **2,4%** de la inversió de capital i el **2,5%** dels llocs de treball creats a **Europa occidental**.

	Alimentació	18 projectes	360,4 M€	1.241 llocs de treball
	Begudes	8 projectes	191,6 M€	304 llocs de treball

Empreses que inverteixen a Catalunya durant el període 2015-2019

Font: fDi Markets, 2015-2019
Sector: alimentació i begudes

Taula d'atracció de talent i costos competitius

Barcelona, atracció de talent

Un dels millors llocs del món per viure i treballar. Un imant per a joves professionals i investigadors de tot Europa.

1a regió del sud d'Europa per al futur 2020-2021
IED Int, 2020)

2a en el rànquing de les ciutats digitals europees
Bloom consulting, 2017

3ra millor ciutat d'Europa
Resonance Consulting, 2018

4a ciutat tecnològica al món
Nesta, 2017

5a ciutat preferida al món per treballar
Boston Consulting Group, 2019

6a ciutat del món en termes d'habitabilitat
Global Power City Index, 2019

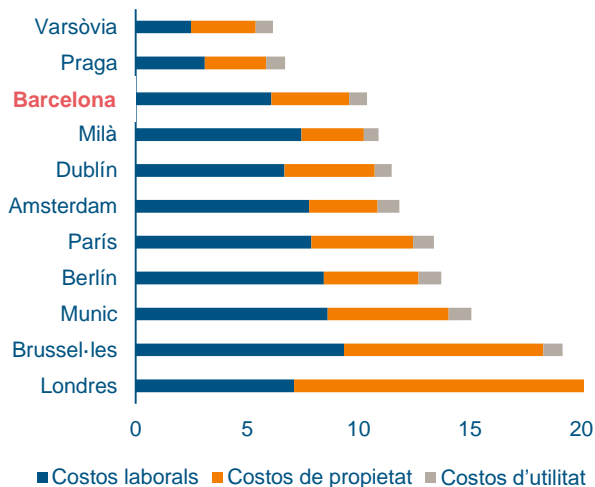

Costos competitius

Barcelona té el **3è cost operatiu més baix** de les 10 ciutats similars comparat amb 10,38 M€ anuals, un 20% inferior a la mitjana de l'estudi de 13 M€ anuals.

Barcelona també disposa dels costos laborals més competitius, amb professionals de primer nivell d'arreu del món.

Costos operatius anuals d'una planta de manufactura d'alimentació i begudes per ciutats, en M€

Catalunya és gastronomia

La creativitat més avantguardista és el que ha **elevat Catalunya i la seva cuina a la posició internacional més prestigiosa**, atraient visitants de tot el món només per degustar la millor cuina catalana.

Aquest reconeixement universal s'ha aconseguit gràcies al **talent i la creativitat encapçalada per xefs famosos guardonats amb estrelles Michelin**, els quals són, sens dubte, els principals exponents de la cuina catalana contemporània, reconeguda arreu.

Ferran Adrià

Carme Ruscalleda

Els germans Roca

Jordi Cruz

Fonts: EIC (DGI - ACCIÓ) Patronat de Turisme de Catalunya. Catalunya és gastronomia.

Impacte de la COVID-19 i iniciatives de resposta del sector català de l'alimentació i les begudes

Impacte de la COVID-19

- La indústria alimentària és un dels pocs sectors que han **funcionat a ple rendiment** i que fins i tot han hagut de realitzar **noves contractacions**. Tot i així, el confinament ha propiciat una inestabilitat en el mercat agrari que **beneficia les grans cadenes per sobre del petit comerç i l'agricultura extensiva**, ja que el consumidor s'ha vist empès a realitzar les compres en un sol establiment i el tancament de la restauració ha fet disminuir el consum de molts productes de proximitat.
- No obstant, alguns petits comerços han sabut adaptar-se incorporant el canal *online* i amb la distribució a domicili.
- La cautela per la situació econòmica ha fet que **el factor preu guanyi pes com a decisor de compra** (el consum de productes de marca blanca ha crescut un +23% a Espanya, segons l'AECOC).
- La despesa efectuada en el canal HORECA s'ha desviat cap al canal del *retail* (+1.600 M€ pel *retail* a Espanya, segons Nielsen). Per la seva banda, **el canal HORECA s'ha bolcat en iniciatives solidàries** de menjar preparat per als col·lectius més vulnerables.

INICIATIVES MÉS DESTACADES:

Introducció d'una **nova gama completa de productes de drogueria** i de neteja als seus supermercats

SISTEMES DE DESINFECCIÓ

Davant de l'increment de la demanda del servei d'*e-commerce*, **reforç de la plataforma online** (+100 treballadors)

PLATAFORMES

Iniciativa "**Salvem els nostres restaurants**", que consisteix en bons de prepagament per a anticipar la liquiditat als restaurants

E-COMMERCE

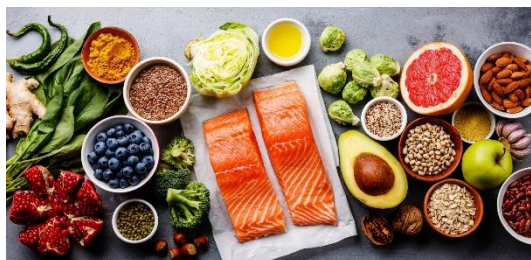
PROJECTE COL-LABORATIU

Desenvolupament d'un **nou respirador volumètric** i de pressió controlada electrònicament, anomenat "Garrotxa"

PRODUCTES SANITARIS

Font: EIC (DGI-ACCIÓ), La Vanguardia, AECOC, Público, notes de premsa

1. Visió general del sector de l'alimentació i les begudes

2. El sector de l'alimentació i les begudes a Catalunya

3. Oportunitats del sector de l'alimentació i les begudes

33 oportunitats internacionals per a les empreses catalanes

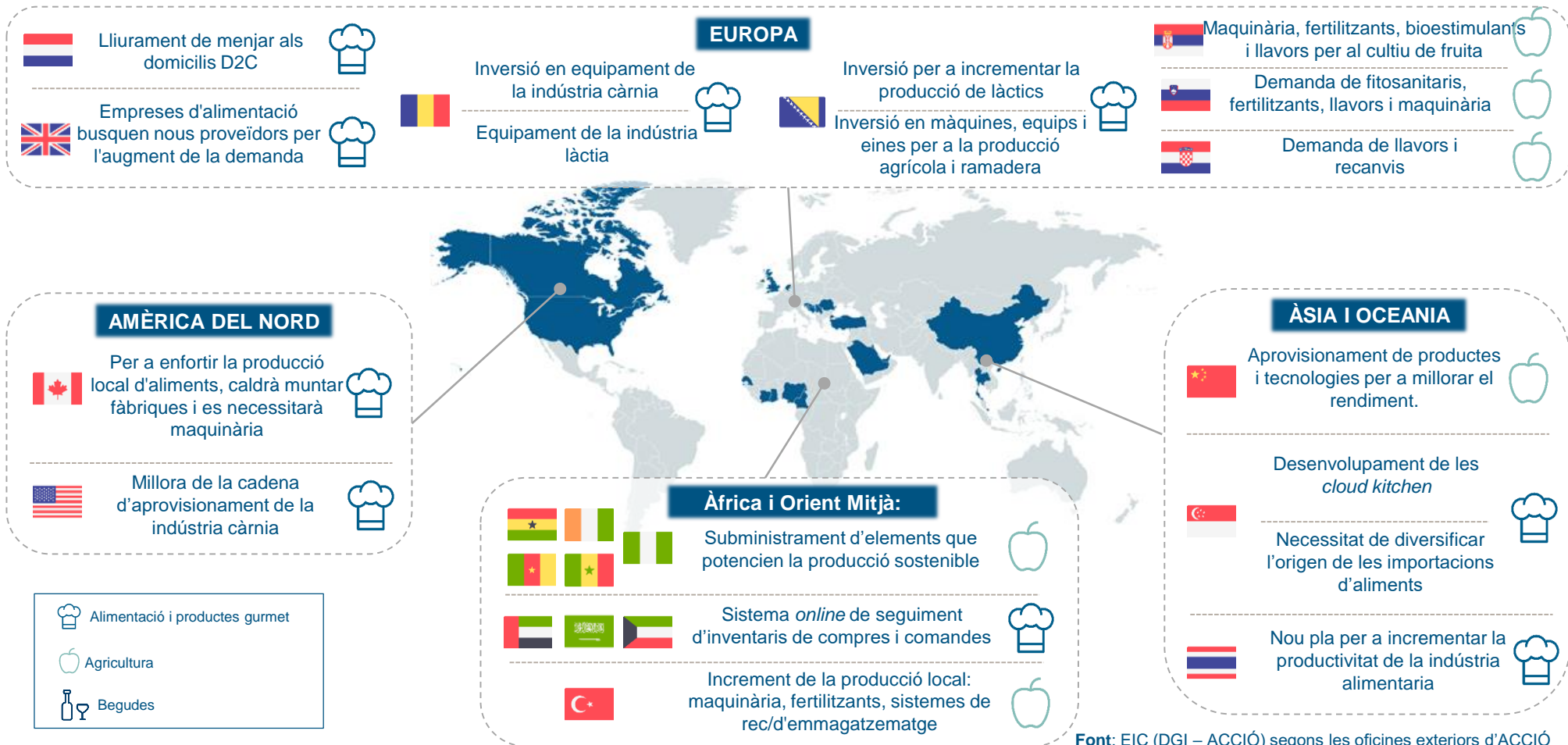
Alimentació i productes gourmet:
17 oportunitats

Agricultura: 10 oportunitats

Vins i caves: 6 oportunitats

Font: Mapa Global d'Internacionalització 2019. EIC (DGI – ACCIÓ) Inclou els sectors de l'agricultura, l'alimentació i les begudes
Nota: un país pot tenir més d'una oportunitat

Oportunitats internacionals vinculades a la COVID-19 per a l'empresa catalana d'alimentació i begudes

Font: EIC (DGI – ACCIÓ) segons les oficines exteriors d'ACCIÓ

Oportunitats tecnològiques i de negoci a Catalunya

INDÚSTRIA I MANUFACTURA

Productes frescos

Catalunya és una de les primeres regions càrnies d'Europa.

Begudes: vi, cava i cervesa

Catalunya és líder en vins de qualitat i el bressol del cava.

Menjar del futur

Les opcions alimentàries sanes i orgàniques estan guanyant importància en el sector.

Aliments funcionals i probiòtics

La població es preocupa per millorar la salut, de manera que l'alimentació guanya importància.

Ingredients, additius i complementos alimentaris

La qualitat i la seguretat dels ingredients i els additius guanyen importància i Catalunya té un ecosistema molt dinàmic.

Packaging per al sector alimentari

Augmenta l'interès dels consumidors pels productes sostenibles, especialment entre la població jove.

Llest per a menjar, botigues i lliurament

L'economia digital està transformant la indústria alimentària i de begudes.

Gestió de residus alimentaris

A Catalunya es llencen 262.000 tones d'aliments cada any.

LOGÍSTICA

Capacitat de distribució sense precedents

L'excel·lent posicionament geoestratègic de Catalunya permet establir connexions intercontinentals eficients i una distribució fàcil i ràpida.

Catalunya, el lloc ideal per al comerç electrònic

Catalunya disposa d'un ecosistema pròsper que la converteix en el centre logístic líder del sud d'Europa.

OPORTUNITATS TECNOLÒGIQUES

Impressió 3D

Catalunya compta amb un ecosistema dinàmic i iniciatives d'investigació en impressió 3D.

Internet de les coses (IOT)

Gràcies a les seves universitats i els seus enginyers, Catalunya s'està convertint en un punt de referència per a la IOT.

Intel·ligència artificial

Les principals empreses d'IA tenen centres productius i de recerca a Catalunya.

Processament per altes pressions (HHP)

Catalunya compta amb una instal·lació per a dur a terme proves, i un espai de trobada des d'on desenvolupar projectes d'R+D.

Font: EIC (DGI – ACCIÓ)

ACCIÓ

Passeig de Gràcia, 129
08008 Barcelona
www.accio.gencat.cat
www.catalonia.com
@accio_cat
@catalonia_ti

Consulta l'informe complet aquí:

<http://www.accio.gencat.cat/ca/serveis/banc-coneixement/cercador/BancConeixement/alimentacio-i-begudes-a-catalunya>

Més informació sobre el sector, notícies i oportunitats:

<https://www.accio.gencat.cat/ca/sectors/alimentacio-especialitzada/>

Per sol·licitar l'informe sectorial complet, ens podeu enviar un correu electrònic a irodriguez@catalonia.com

ACCIÓ

Generalitat
de Catalunya